

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण)
अधिनियम, २०१५ अंतर्गत बालकांची काळजी
घेण्यास इच्छुक स्वयंसेवी संस्थांना नोंदणी
प्रमाणपत्र देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक-जेजेए-२०१७/प्र.क्र.५३ (भाग-४)/का-०८
नविन प्रशासन भवन, तिसरा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक- १२ एप्रिल २०२१

वाचा :-

१. महाराष्ट्र राज्य बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) नियम, २०१८.
२. शासन परिपत्रक समक्रमांक दि.०८ मे, २०१८ व दि.२७/७/२०१८.
३. शासन निर्णय, महिला व बाल विकास विभाग, क्र.जेजेए-२०१७/प्र.क्र.५३ (भाग-२)/का-०८, दि.८/३/२०१९.
४. महिला व बाल विकास विभाग, पत्र क्र.जेजेए-२०१७/प्र.क्र.५३ (भाग-२)/का-०८, दि.८/३/२०१९.
५. शासन निर्णय, महिला व बाल विकास विभाग, क्र.जेजेए-२०१७/प्र.क्र.५३ (भाग-२)/का-०८, दि.६/५/२०२०
६. आयुक्त, महिला व बाल विकास यांचे पत्र क्र.मबाविआ/बावि/का-५/२०-२१/२२५३, दि.२१/०७/२०२०
७. आयुक्त, महिला व बाल विकास यांचे पत्र क्र.मबाविआ/बावि/का-५/२०-२१/३३३८, दि.१/१०/२०२०
८. आयुक्त, महिला व बाल विकास यांचे पत्र क्र.मबाविआ/बावि/का-५/२०-२१/३६२२, दि.२६/१०/२०२०

प्रस्तावना :-

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ मधील कलम ४१ मध्ये बालकांची काळजी घेणाऱ्या निवासी संस्थांना राज्य शासनाकडून नोंदणी प्रमाणपत्र असणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. सदर नोंदणी प्रमाणपत्राचा वैधता कालावधी ५ वर्षे इतका करण्यात आलेला आहे. तसेच, बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २००० व सुधारित अधिनियम, २००६ अंतर्गत देण्यात आलेल्या नोंदणी प्रमाणपत्र अधिनियम, २०१५ अंतर्गत वैध मानण्यात आले आहेत.

२. बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २००० व सुधारित अधिनियम, २००६ मधील तरतुदीनुसार राज्यातील बालकांकरिता कार्यरत असणाऱ्या निवासी संस्थांना या अधिनियमाच्या कलम ३४ (३) अन्वये आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांचेमार्फत नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यात आली होती. मात्र अधिनियम, २००६ अंतर्गत देण्यात आलेल्या बहुतांश नोंदणी प्रमाणपत्रांमध्ये वैधता कालावधी नमूद नसल्याने महाराष्ट्र राज्य बाल न्याय (मुलांची काळजी

व संरक्षण) नियम, २०१८ मधील नियम २२ (ख) नुसार अधिनियम, २००६ अंतर्गत प्राप्त नोंदणी प्रमाणपत्रांचा वैधता कालावधी दि.१३ मार्च, २०१९ पर्यंत वैध ठरविण्यात आलेला आहे.

३. उपरोक्त तरतूद विचारात घेवून संदर्भाधीन क्र.२ येथील परिपत्रकान्वये बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ अंतर्गत बालकांची काळजी घेण्यास इच्छुक व कार्यरत स्वयंसेवी संस्थांना नोंदणी प्रमाणपत्रासाठी महाराष्ट्र राज्य बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) नियम, २०१८ मधील नमूना-२७ मध्ये अर्ज करण्यासाठी ऑनलाईन व ऑफलाईन सुविधा उपलब्ध करण्यात आलेली होती. तसेच प्राप्त अर्जांमधील त्रुटींची पूर्तता करण्यासाठी सर्व संबंधितांना आवश्यक संधी व पुरेसा कालावधी उपलब्ध करून देण्यात आला होता. महिला व बाल विकास विभागांतर्गत यापूर्वी संदर्भाधीन क्र.३ येथील शासन निर्णयान्वये एकूण १३१ संस्थांना, संदर्भाधीन क्र.४ येथील पत्रान्वये एकूण ३७ शासकीय संस्थांना व संदर्भाधीन ५ येथील शासन निर्णयान्वये एकूण २८० संस्थांना नोंदणी प्रमाणपत्र देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांनी ७ संस्थांचे प्रस्ताव छाननी करून संदर्भाधीन क्र.६, ७ व ८ येथील पत्रान्वये विनानुदानित तत्वावर मान्यतेस्तव सादर केले आहेत. सदर ७ संस्थांच्या नोंदणी प्रमाणपत्र प्रस्तावास मान्यता प्रदान करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ अंतर्गत बालकांची काळजी घेण्यास इच्छुक स्वयंसेवी संस्थांनी नोंदणी प्रमाणपत्रासाठी केलेले अर्ज व संबंधित संस्थांची प्रत्यक्षातील तपासणीनुसार प्राप्त अहवाल यांच्या अनुषंगाने बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ मधील कलम ४१ अन्वये “परिशिष्ट-अ” येथे नमूद ७ स्वयंसेवी संस्थांना सदर शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून पाच वर्षे कालावधीसाठी नोंदणी प्रमाणपत्र देण्याचा निर्णय घेण्यात येत आहे. प्रत्यक्ष संस्थानिहाय नोंदणी प्रमाणपत्र आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांचे स्तरावरून निर्गमित करण्यात येतील.

२. “परिशिष्ट-अ” मध्ये नमूद सर्व संबंधित संस्थांचे महाराष्ट्र राज्य बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) नियम, २०१८ मधील नियम २८ व विशेषतः २८ (६) मधील तरतूदीकडे लक्ष वेधण्यात येत असून सदर नियमाचे अनुपालन करण्याची दक्षता संबंधित संस्थेने घ्यावी.

३. बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५, महाराष्ट्र राज्य बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) नियम, २०१८ मधील तरतूदीनुसार राज्यात मान्यता दिलेल्या विभाग/जिल्हा व संस्थेच्या प्रकार निहाय प्रवेशित क्षमता “परिशिष्ट-ब” नुसार राहिल.

४. बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५, महाराष्ट्र राज्य बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) नियम, २०१८ तसेच केंद्र व राज्य शासनाने वेळोवेळी केलेल्या नियमांचे अनुपालन करणे बंधनकारक राहिल.

५. बाल न्याय अधिनियम, २००० व सुधारित अधिनियम, २००६ अन्वये मान्यता असलेल्या व या शासन निर्णयाद्वारे नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यास मान्यता दिलेल्या संस्थांना शासन स्तरावरून विनाअनुदानित तत्वावर मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. भविष्यात सदर संस्थांकडून कोणत्याही प्रकारच्या अनुदानाची मागणी विचाराधीन घेतली जाणार नाही.

६. संदर्भाधीन क्र.३ व ५ येथील शासन निर्णयान्वये, संदर्भाधीन क्र. ४ वरील पत्रांन्वये व या शासन निर्णयान्वये ज्या संस्थांचे नोंदणी प्रमाणपत्र प्रस्तावास मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे त्या संस्थांना आयुक्त, महिला व बाल विकास यांचे स्तरावरून नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यात यावे. उर्वरीत सर्व संस्थांचे नोंदणी प्रमाणपत्र रद्द करण्याबाबत व नोंदणी प्रमाणपत्र न मिळालेल्या संस्थांमधील प्रवेशित इतर नोंदणी प्रमाणपत्र असलेल्या मान्यता प्राप्त संस्थामध्ये हस्तांतरीत करण्याबाबत आयुक्त महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांचे स्तरावरून कार्यवाही करण्यात यावी.

७. बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, २०१५ अंतर्गत नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यात आलेल्या संस्थांची मंजूर प्रवेशित क्षमता व उपस्थित प्रवेशित यांची विभाग, जिल्हा व संस्थानिहाय मासिक माहिती दरमहा १० तारखेपर्यंत आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांनी शासनास सादर करावी.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२१०४१२१७१२०१८४३० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(र.सि.जरांडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.अध्यक्ष/उपाध्यक्ष/ सदस्य, विधानसभा/ विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/ विधानपरिषद, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
५. मा.मंत्री/ राज्यमंत्री, महिला व बाल विकास यांची खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. प्रधान सचिव (व्यय), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे
९. महालेखापाल- महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर

१०. महालेखापाल- महाराष्ट्र-१/२ (लेखा परिक्षा), मुंबई / नागपूर
११. सर्व उपसचिव, सर्व अवर सचिव, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१२. उपायुक्त (बाल विकास), महिला व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे
१३. कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग (व्यय-६/ अर्थसंकल्प-७), मंत्रालय, मुंबई
१४. सर्व कार्यासने, महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१५. सर्व संबंधित स्वयंसेवी संस्था (आयुक्तालयामार्फत)
१६. निवड नस्ती, का-०८.

शासन निर्णय क्र.जेजेए-२०१७/प्र.क्र.५३ (भाग-४)/का-०८, दि.१२ एप्रिल, २०२१ चे

"परिशिष्ट-अ"

अ. क्र.	जिल्हा	संस्थेचे नाव व पत्ता	बालकाची काळजी घेणाऱ्या संस्थेचा संपूर्ण पत्ता	बालकांची काळजी घेणारा संस्था (CCI) प्रकार	संस्था मुलांसाठी/ मुलींसाठी	मान्य प्रवेशित क्षमता	शेरा
१	अहमदनगर	चंद्रभान आठरे पाटील ग्राम नवोदय ट्रस्ट संचलित बालगृह नागापूर, अहमदनगर	चंद्रभान आठरे पाटील ग्राम नवोदय ट्रस्ट संचलित बालगृह, पी-१६०, निंबळक रोड एम.आय.डी.सी. रामराव चव्हाण हायस्कूल शेजारी, नागापूर, अहमदनगर	बालगृह	मुलांसाठी व मुलींसाठी	२९	त्रुटी पूर्ततेच्या अधीन राहून विनाअनुदानित तत्वावर नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यास मान्यता.
२	कोल्हापूर	महिला जीवन संवर्धक मंडळ माझे माहेर संचलित शिशुआधार केंद्र जरगनगर, कोल्हापूर	महिला जीवन संवर्धक मंडळ माझे माहेर संचलित शिशुआधार केंद्र, २०४ द्वारका हाईट्स बाबा जरगनगर कोल्हापूर	विशेष दत्तकगृह	मुलांसाठी व मुलींसाठी	१०	त्रुटी पूर्ततेच्या अधीन राहून विनाअनुदानित तत्वावर नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यास मान्यता.
३	ठाणे	समतोल फाऊंडेशन ठाणे संचलित खुले निवारा गृह ठाणे	समतोल फाऊंडेशन गाळा नं ५० दादोजी कोंडदेव स्टेडीयम खारटन रोड ठाणे संचलित खुले निवारा गृह ठाणे	खुले निवारागृह	मुलांसाठी	१०	त्रुटी पूर्ततेच्या अधीन राहून विनाअनुदानित तत्वावर नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यास मान्यता.
४	ठाणे	समतोल फाऊंडेशन ठाणे संचलित स्वामी विवेकानंद मनपरिवर्तन केंद्र हिंदू सेवा संघ मामनोली कल्याण, जि ठाणे	समतोल फाऊंडेशन गाळा नं ५० दादोजी कोंडदेव स्टेडीयम खारटन रोड ठाणे संचलित स्वामी विवेकानंद मनपरिवर्तन केंद्र हिंदू सेवा संघ मामनोली कल्याण, जि ठाणे	खुले निवारागृह	मुलांसाठी	१०	त्रुटी पूर्ततेच्या अधीन राहून विनाअनुदानित तत्वावर नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यास मान्यता.
५	ठाणे	जननी आशिष चॅरीटेबल ट्रस्ट ठाणे संचलित विशेष दत्तक संस्था प्लॉट नं ३७ एम.आय.डी.सी. रेसिडेन्शीयल झोन, डोंबिवली पूर्व, जि.ठाणे	जननी आशिष चॅरीटेबल ट्रस्ट ठाणे संचलित विशेष दत्तक संस्था प्लॉट नं ३७ एम.आय.डी.सी. रेसिडेन्शीयल झोन, डोंबिवली पूर्व, जि.ठाणे	विशेष दत्तकगृह	मुलांसाठी व मुलींसाठी	२५	त्रुटी पूर्ततेच्या अधीन राहून विनाअनुदानित तत्वावर नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यास मान्यता.
६	पुणे	स्नेह फाऊंडेशन घोरपडी, पुणे संचलित घर प्लॉट नं ३० सर्व्हे नं २५५, दशमेश गुरुद्वारा समोर १७९, डेक्कन कॉलेज रोड, येरवडा, पुणे	स्नेह फाऊंडेशन घोरपडी, पुणे संचलित घर प्लॉट नं ३० सर्व्हे नं २५५, दशमेश गुरुद्वारा समोर १७९, डेक्कन कॉलेज रोड, येरवडा, पुणे	बालगृह	मुलींसाठी	४०	विनाअनुदानित तत्वावर नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यास मान्यता.
७	पालघर	करुणा वेलफेअर, वाळीव वसई (पूर्व) जि. पालघर संचलित मुलांचे बालगृह वाळीव वसई (पूर्व) जि पालघर	करुणा वेलफेअर, वाळीव वसई (पूर्व) जि. पालघर संचलित मुलांचे बालगृह वाळीव वसई (पूर्व) जि पालघर	बालगृह	मुलांसाठी	५०	विनाअनुदानित तत्वावर नोंदणी प्रमाणपत्र देण्यास मान्यता.

(र.सि.जरांडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्र.जेजेए-२०१७/प्र.क्र.५३ (भाग-४)/का-०८, दि.१२ एप्रिल, २०२१ चे

"परिशिष्ट-ब"

प्रदेश/ जिल्हा निहाय संस्थांची संख्या व बालगृहाच्या प्रकार निहाय प्रवेशित संख्या गोषवारा

अ. क्र.	प्रदेश/जिल्हयाचे नाव	संस्था संख्या	खुले निवारागृह	निरीक्षणगृह	विशेषगृह	सुरक्षित जागा	बालगृह	बालगृह (एचआयव्ही)	विशेष दत्तकगृह	निरीक्षणगृह/ बालगृह	एकूण प्रवेशित
	मुंबई प्रादेशिक विभाग										
१	मुंबई शहर	२७	३००	८५	५५	२५	१२९०	०	२३०	०	१९८५
२	मुंबई उपनगर	३४	४०	३०	२०	०	२०२३	२०	२१५	०	२३४८
३	ठाणे	२५	२६	१०	०	०	७८०	०	७०	१४०	१०२६
४	पालघर	९	०	०	०	०	४३५	०	०	०	४३५
५	रायगड	९	०	०	०	०	३३२	०	१०	५०	३९२
६	रत्नागिरी	१०	०	०	०	०	३७०	५०	२५	३०	४७५
७	सिंधुदुर्ग	१	०	१०	०	०	१५	०	०	०	२५
	एकूण मुंबई प्रा.वि.	११५	३६६	१३५	७५	२५	५२४५	७०	५५०	२२०	६६८६
	पुणे प्रादेशिक विभाग										
८	पुणे	४०	२०	१६०	३०	२५	२१४५	७०	३३१	०	२७८१
९	सातारा	११	०	०	०	०	११९	२०	७	११२	२५८
१०	सोलापूर	२२	०	०	५०	०	९२५	१००	५०	२७५	१४००
११	कोल्हापूर	१३	०	०	०	०	४४०	२५	३०	२५०	७४५
१२	सांगली	१४	०	०	०	०	३७०	११०	७०	१५०	७००
	एकूण पुणे प्रा.वि.	१००	२०	१६०	८०	२५	३९९९	३२५	४८८	७८७	५८८४
	नाशिक प्रादेशिक विभाग										
१३	नाशिक	१४	२५	७०	०	०	५६०	०	३०	५५	७४०
१४	अहमदनगर	४१	०	३०	०	०	२१६९	०	६०	५०	२३०९
१५	धुळे	३	०	५०	०	०	२८	०	१०	०	८८
१६	नंदुरबार	४	०	२५	०	०	१७०	०	०	०	१९५
१७	जळगाव	८	०	३२	०	०	१२८	१०	१०	५५	२३५
	एकूण नाशिक प्रा.वि.	७०	२५	२०७	०	०	३०५५	१०	११०	१६०	३५६७
	एकूण उर्वरित महाराष्ट्र	२८५	४११	५०२	१५५	५०	१२२९९	४०५	११४८	११६७	१६१३७
	औरंगाबाद प्रादेशिक विभाग										
१८	औरंगाबाद	१०	०	५०	०	०	४७०	०	५५	०	५७५
१९	जालना	५	०	१०	०	०	१८०	०	०	०	१९०
२०	नांदेड	६	०	३५	०	०	१८३	०	२०	०	२३८
२१	परभणी	६	०	२५	०	०	१२०	०	१०	०	१५५
२२	हिंगोली	२	०	२५	०	०	२५	०	०	०	५०
२३	उस्मानाबाद	६	०	०	०	०	३२५	०	०	५०	३७५
२४	बीड	३२	०	६५	०	०	१५३२	०	२५	०	१६२२
२५	लातूर	२८	०	५०	१५०	०	८९०	५०	७०	५०	१२६०
	एकूण औरंगाबाद प्रा.वि.	९५	०	२६०	१५०	०	३७२५	५०	१८०	१००	४४६५
	अमरावती प्रादेशिक विभाग										
२६	अमरावती	१४	०	१५	०	०	१०५०	०	६०	०	११२५
२७	अकोला	५	०	१०	०	०	१६०	५०	१०	०	२३०
२८	वाशिम	३	०	५०	०	०	७०	०	०	०	१२०
२९	बुलढाणा	६	०	२०	२०	०	१५५	०	३०	०	२२५
३०	यवतमाळ	११	०	१०	०	०	२६७	०	०	०	२७७
	एकूण अमरावती प्रा.वि.	३९	०	१०५	२०	०	१७०२	५०	१००	०	१९७७
	नागपूर प्रादेशिक विभाग										
३१	नागपूर	१७	१००	४०	०	१०	२७५	०	१००	०	५२५
३२	भंडारा	१	०	०	०	०	०	०	१०	०	१०
३३	गोंदिया	१	०	१०	०	०	४०	०	०	०	५०
३४	चंद्रपूर	९	०	२०	०	०	१९०	०	२०	०	२३०
३५	वर्धा	६	०	०	०	०	१०५	०	३०	०	१३५
३६	गडचिरोली	२	०	१०	०	०	३५	०	०	०	४५
	एकूण नागपूर प्रा.वि.	३६	१००	८०	०	१०	६४५	०	१६०	०	९९५
	एकूण सर्व	४५५	५११	९४७	३२५	६०	१८३७१	५०५	१५८८	१२६७	२३५७४

(र.सि.जरांडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्र.जेजेए-२०१७/प्र.क्र.५३ (भाग-४)/का-०८, दि.१२ एप्रिल, २०२१ चे

"परिशिष्ट-क"

प्रदेश / जिल्हानिहाय संस्थेचा प्रकार व मंजूर प्रवेशितांची संख्या गोषवारा

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
१	मुंबई शहर	खुले निवारागृह	७	०	०	३००	३००
		निरीक्षणगृह	०	७५	१०	०	८५
		विशेषगृह	०	५०	५	०	५५
		सुरक्षित जागा	०	२५	०	०	२५
		बालगृह	१४	५२०	३३५	४३५	१२९०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	६	०	०	२३०	२३०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	२७	६७०	३५०	९६५	१९८५
२	मुंबई उपनगर	खुले निवारागृह	१	०	०	४०	४०
		निरीक्षणगृह	१	०	३०	०	३०
		विशेषगृह	०	०	२०	०	२०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	२७	९७६	८४७	२००	२०२३
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	१	०	०	२०	२०
		विशेष दत्तकगृह	४	०	०	२१५	२१५
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	३४	९७६	८९७	४७५	२३४८
३	ठाणे	खुले निवारागृह	३	२०	०	६	२६
		निरीक्षणगृह	०	०	१०	०	१०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	१८	३८३	२३७	१६०	७८०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	२	०	०	७०	७०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	२	१००	४०	०	१४०
		एकूण	२५	५०३	२८७	२३६	१०२६

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
४	पालघर	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	९	१७५	२६०	०	४३५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	९	१७५	२६०	०	४३५
५	रायगड	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	७	३०	८०	२२२	३३२
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	१०	१०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	१	५०	०	०	५०
		एकूण	९	८०	८०	२३२	३९२
६	रत्नागिरी	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	७	१७०	२००	०	३७०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	१	५०	०	०	५०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	२५	२५
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	१	३०	०	०	३०
		एकूण	१०	२५०	२००	२५	४७५
७	सिंधुदुर्ग	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	१०	०	०	१०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	०	१५	०	०	१५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	१	२५	०	०	२५

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
८	पुणे	खुले निवारागृह	१	२०	०	०	२०
		निरीक्षणगृह	१	१५०	१०	०	१६०
		विशेषगृह	०	२५	५	०	३०
		सुरक्षित जागा	०	२५	०	०	२५
		बालगृह	२८	७४५	८०५	५९५	२१४५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	२	२०	०	५०	७०
		विशेष दत्तकगृह	८	०	०	३३१	३३१
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	४०	९८५	८२०	९७६	२७८१
९	सातारा	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	६	५४	०	६५	११९
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	१	०	०	२०	२०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	७	७
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	३	८८	२४	०	११२
		एकूण	११	१४२	२४	९२	२५८
१०	सोलापूर	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	१	५०	०	०	५०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	१४	४२५	७५	४२५	९२५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	१	०	०	१००	१००
		विशेष दत्तकगृह	२	०	०	५०	५०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	४	१२५	१५०	०	२७५
		एकूण	२२	६००	२२५	५७५	१४००
११	कोल्हापूर	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	७	३५०	५०	४०	४४०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	१	०	०	२५	२५
		विशेष दत्तकगृह	२	०	०	३०	३०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	३	१७५	७५	०	२५०
		एकूण	१३	५२५	१२५	९५	७४५

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
१२	सांगली	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	८	०	३७०	०	३७०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	२	६०	०	५०	११०
		विशेष दत्तकगृह	२	०	०	७०	७०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	२	१००	५०	०	१५०
		एकूण	१४	१६०	४२०	१२०	७००
१३	नाशिक	खुले निवारागृह	१	२५	०	०	२५
		निरीक्षणगृह	२	७०	०	०	७०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	८	३३०	१३०	१००	५६०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	३०	३०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	२	३०	२५	०	५५
		एकूण	१४	४५५	१५५	१३०	७४०
१४	अहमदनगर	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	३०	०	०	३०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	३७	१३०१	४९९	३६९	२१६९
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	२	०	०	६०	६०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	१	०	५०	०	५०
		एकूण	४१	१३३१	५४९	४२९	२३०९
१५	धुळे	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	०	०	५०	५०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	१	०	२८	०	२८
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	१०	१०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	३	०	२८	६०	८८

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
१६	नंदुरबार	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	०	२५	०	२५
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	३	२५	०	१४५	१७०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	४	२५	२५	१४५	१९५
१७	जळगाव	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	०	३२	०	३२
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	४	१०३	२५	०	१२८
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	१	१०	०	०	१०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	१०	१०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	१	५५	०	०	५५
		एकूण	८	१६८	५७	१०	२३५
१८	औरंगाबाद	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	५०	०	०	५०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	७	२७०	२००	०	४७०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	२	०	०	५५	५५
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	१०	३२०	२००	५५	५७५
१९	जालना	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	१०	०	०	१०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	४	१८०	०	०	१८०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	५	१९०	०	०	१९०

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
२०	नांदेड	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	३५	०	०	३५
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	३	१४२	४१	०	१८३
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	२	०	०	२०	२०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	६	१७७	४१	२०	२३८
२१	परभणी	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	२५	०	०	२५
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	४	१२०	०	०	१२०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	१०	१०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	६	१४५	०	१०	१५५
२२	हिंगोली	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	०	२५	०	२५
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	१	२५	०	०	२५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	२	२५	२५	०	५०
२३	उस्मानाबाद	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	५	२५	०	३००	३२५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	१	५०	०	०	५०
		एकूण	६	७५	०	३००	३७५

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
२४	बीड	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	२	१५	५०	०	६५
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	२९	१४९२	४०	०	१५३२
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	१	२५	०	०	२५
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	३२	१५३२	९०	०	१६२२
२५	लातूर	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	०	५०	०	५०
		विशेषगृह	२	१००	०	५०	१५०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	१९	५६०	२५०	८०	८९०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	१	०	०	५०	५०
		विशेष दत्तकगृह	४	०	०	७०	७०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	१	५०	०	०	५०
		एकूण	२८	७१०	३००	२५०	१२६०
२६	अमरावती	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	२	१०	५	०	१५
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	११	५०५	१७०	३७५	१०५०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	६०	६०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	१४	५१५	१७५	४३५	११२५
२७	अकोला	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	१०	०	०	१०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	२	४०	१००	२०	१६०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	१	०	०	५०	५०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	१०	१०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	५	५०	१००	८०	२३०

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
२८	वाशिम	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	०	५०	०	५०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	२	७०	०	०	७०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	३	७०	५०	०	१२०
२९	बुलढाणा	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	१०	१०	०	२०
		विशेषगृह	१	०	०	२०	२०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	२	११५	४०	०	१५५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	२	०	०	३०	३०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	६	१२५	५०	५०	२२५
३०	यवतमाळ	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	१०	०	०	१०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	१०	१९२	३५	४०	२६७
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	११	२०२	३५	४०	२७७
३१	नागपूर	खुले निवारागृह	४	१००	०	०	१००
		निरीक्षणगृह	१	४०	०	०	४०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	१०	०	०	१०
		बालगृह	६	१२५	१५०	०	२७५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	६	०	०	१००	१००
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	१७	२७५	१५०	१००	५२५

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
३२	भंडारा	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	०	०	०	०	०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	१०	१०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	१	०	०	१०	१०
३३	गोंदिया	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	१०	०	०	१०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	०	४०	०	०	४०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	१	५०	०	०	५०
३४	चंद्रपूर	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	१०	१०	०	२०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	७	१३०	३५	२५	१९०
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	१	०	०	२०	२०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	९	१४०	४५	४५	२३०
३५	वर्धा	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	०	०	०	०	०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	४	८५	२०	०	१०५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	२	०	०	३०	३०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	६	८५	२०	३०	१३५

अ. क्र.	जिल्हयाचे नाव	संस्थेचा प्रकार	संस्थेची संख्या	मुले	मुली	मुले व मुली	एकूण
३६	गडचिरोली	खुले निवारागृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह	१	१०	०	०	१०
		विशेषगृह	०	०	०	०	०
		सुरक्षित जागा	०	०	०	०	०
		बालगृह	१	१५	२०	०	३५
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	०	०	०	०	०
		विशेष दत्तकगृह	०	०	०	०	०
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	०	०	०	०	०
		एकूण	२	२५	२०	०	४५
	एकूण सर्व	खुले निवारागृह	१७	१६५	०	३४६	५११
		निरीक्षणगृह	२७	५८०	३१७	५०	९४७
		विशेषगृह	४	२२५	३०	७०	३२५
		सुरक्षित जागा	०	६०	०	०	६०
		बालगृह	३१५	९७३३	५०४२	३५९६	१८३७१
		बालगृह (एच.आय.व्ही.)	१२	१४०	०	३६५	५०५
		विशेष दत्तकगृह	५८	२५	०	१५६३	१५८८
		निरीक्षणगृह/ बालगृह	२२	८५३	४१४	०	१२६७
		एकूण	४५५	११७८१	५८०३	५९९०	२३५७४

(र.सि.जरांडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन